

# HULLADÉKGAZDÁLKODÁS

7. előadás:

A szabályozás elméleti lehetőségei  
a hulladékgyűjtésben

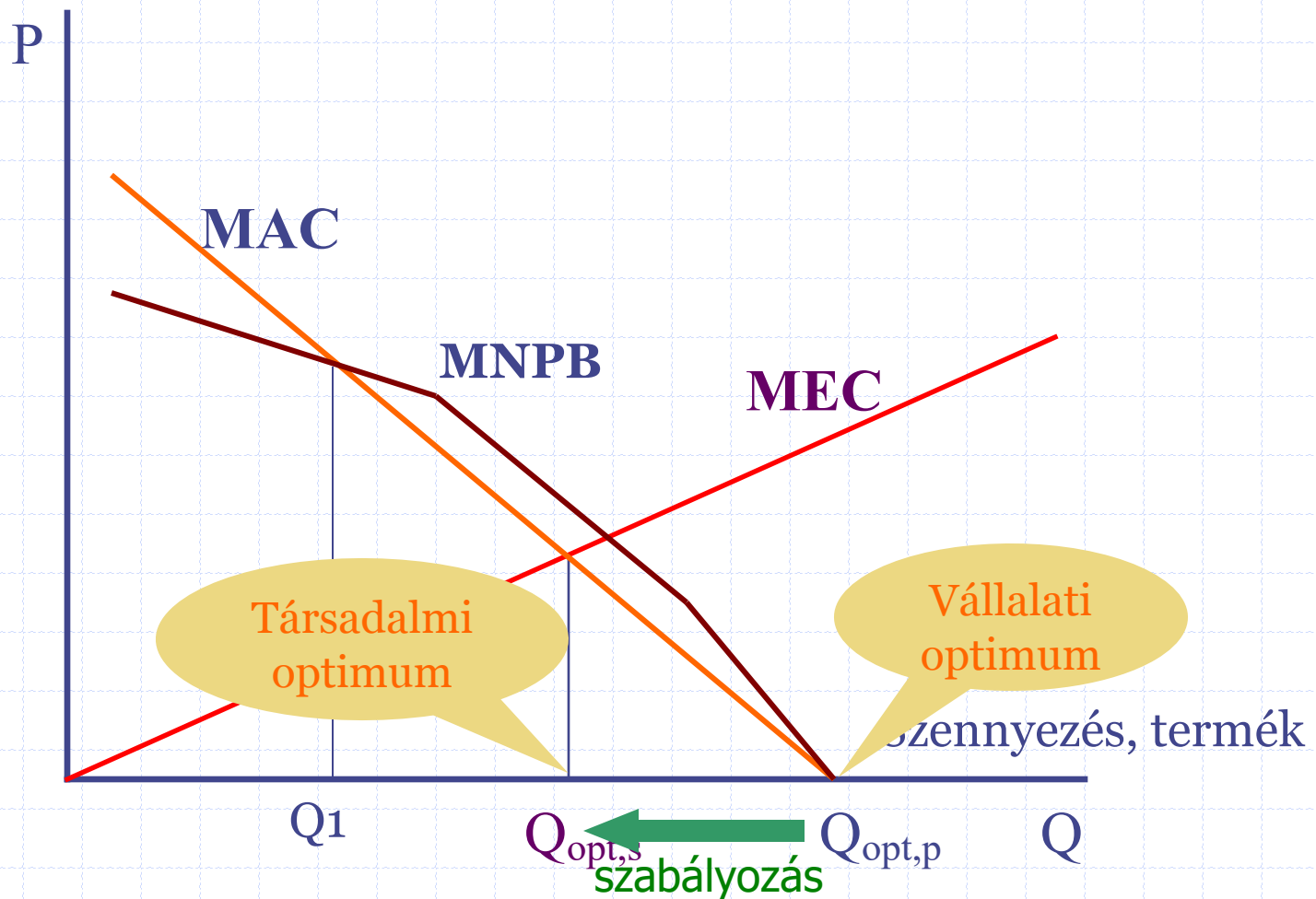
# A hulladékgazdálkodás közgazdasági alapkérdései (ismétlés)

1. Mi a hulladékkeletkezés optimális szintje?
2. Mi a hulladékgazdálkodási eszközök alkalmazásának helyes aránya?
3. Hogyan ösztönözhetőek, kényszeríthetőek a hulladékpiac szereplői a társadalmi optimum felé?  
(csak makroszinten vizsgált kérdés)

# Szabályozás (ismétlés)

A szabályozás feladata,  
hogy a külső költségeket minél  
pontosabban közvetítse a piaci  
szereplők felé, s így  
a piaci tevékenységek aggregált eredménye  
egyenlő lesz a társadalmi szempontból  
optimális értékkel

# A szabályozás feladata (ismétlés)



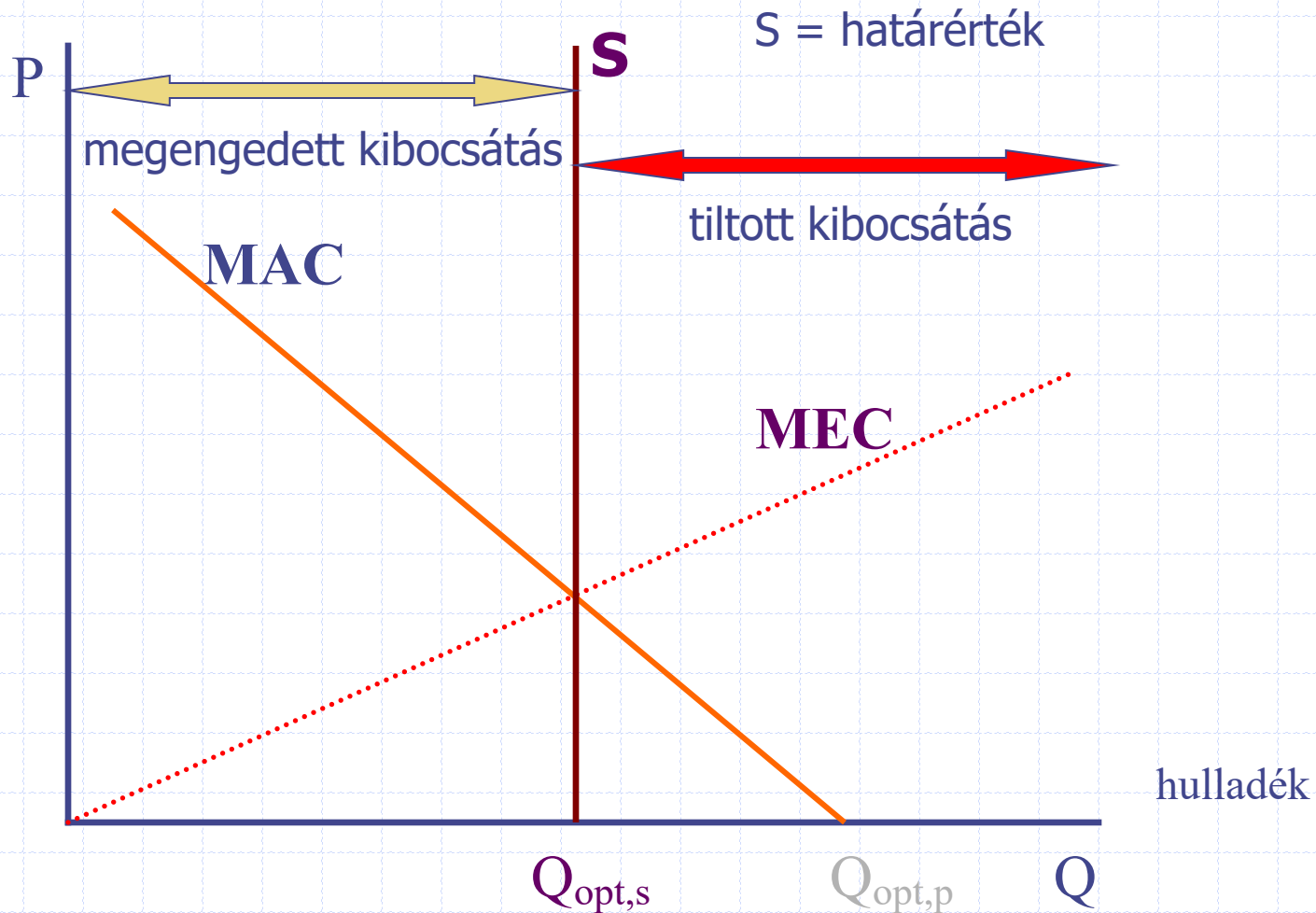
# A szabályozás csoportosítása

Az országok gyakorlatában használt beavatkozások a környezetgazdaságtan Pigou-féle hagyományára támaszkodnak, a hulladékgazdálkodásban a Coase-féle beavatkozási logika használata elenyésző. A Pigou- és Coase-tételeket részletesen a környezetgazdaságtani kurzusaink tárgyalják.

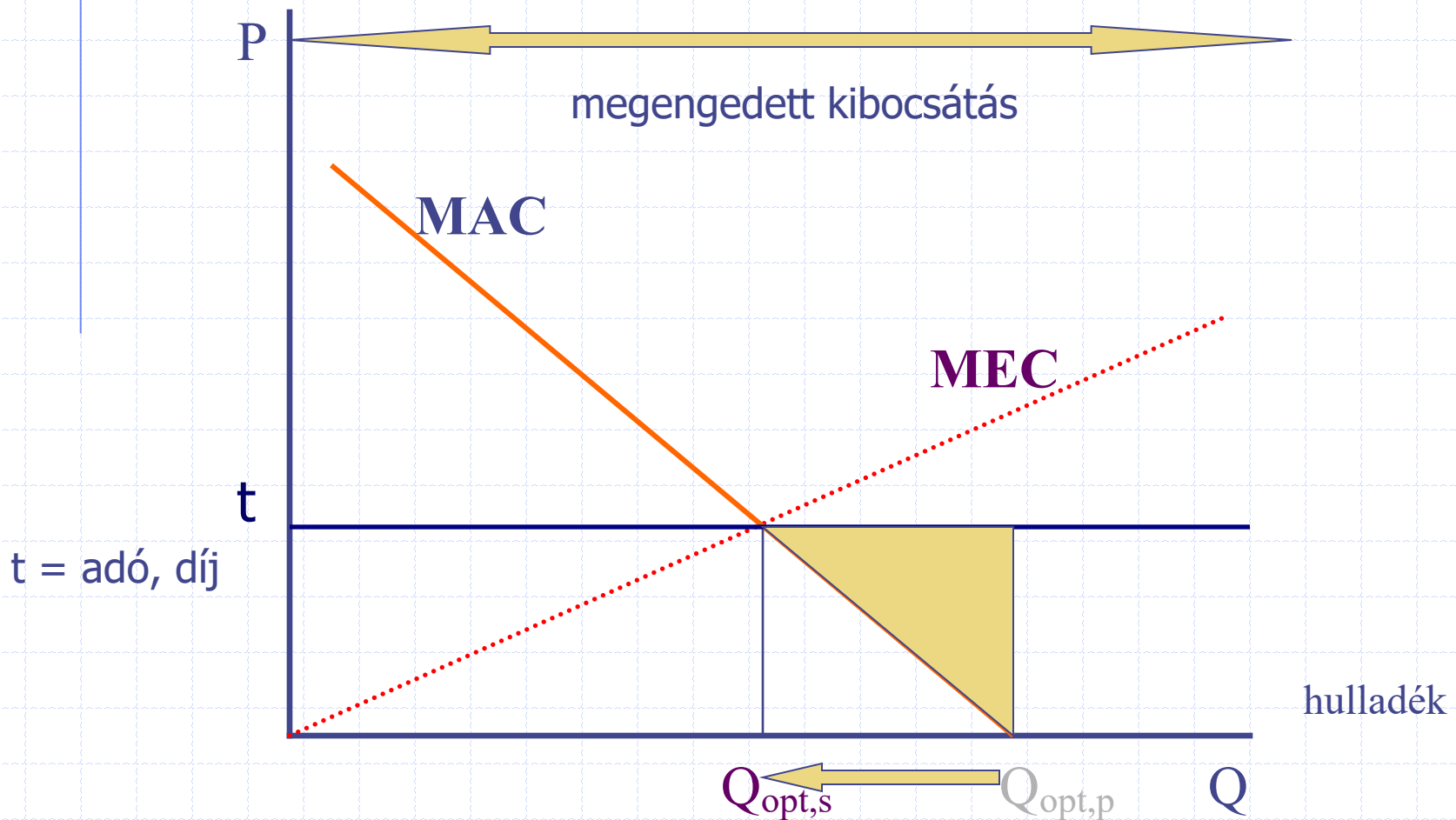
A Pigou-elven alapuló környezetpolitikai beavatkozások (szabályozások) két nagy csoportja:

- Közvetlen előírások
  - Pl. engedélyezés, határértékek, technológiai előírások, stb.
- Gazdasági ösztönzők
  - Pl. adók, díjak (kibocsátási díj, termékdíj), stb.

# A közvetlen előírások működési elve



# A gazdasági ösztönzők működési elve



# A szabályozással szemben támasztott néhány követelmény

- **Igazságosság:** a szabályozás minden szennyezőre, a környezethasználat arányában vonatkozzon
- **Szennyező fizet elv:** a környezethasználat költségeit a használó fizesse meg
- **Hatékonyság:** a kijelölt környezeti állapot legkisebb költségű elérése
- **Relevancia:** a szabályozás valódi környezeti probléma megoldását célozza
- **Kiszámíthatóság:** a vállalati döntések során tervezhető legyen a környezeti követelmény



# A rendezett lerakás minőségi szabályozása 1.

Közvetlen előírások:

- A lerakóra vonatkozó technológiai előírások
- Engedélyezési eljárás / Környezeti hatásvizsgálat

# A rendezett lerakás minőségi szabályozása 2.

Gazdasági ösztönzők:

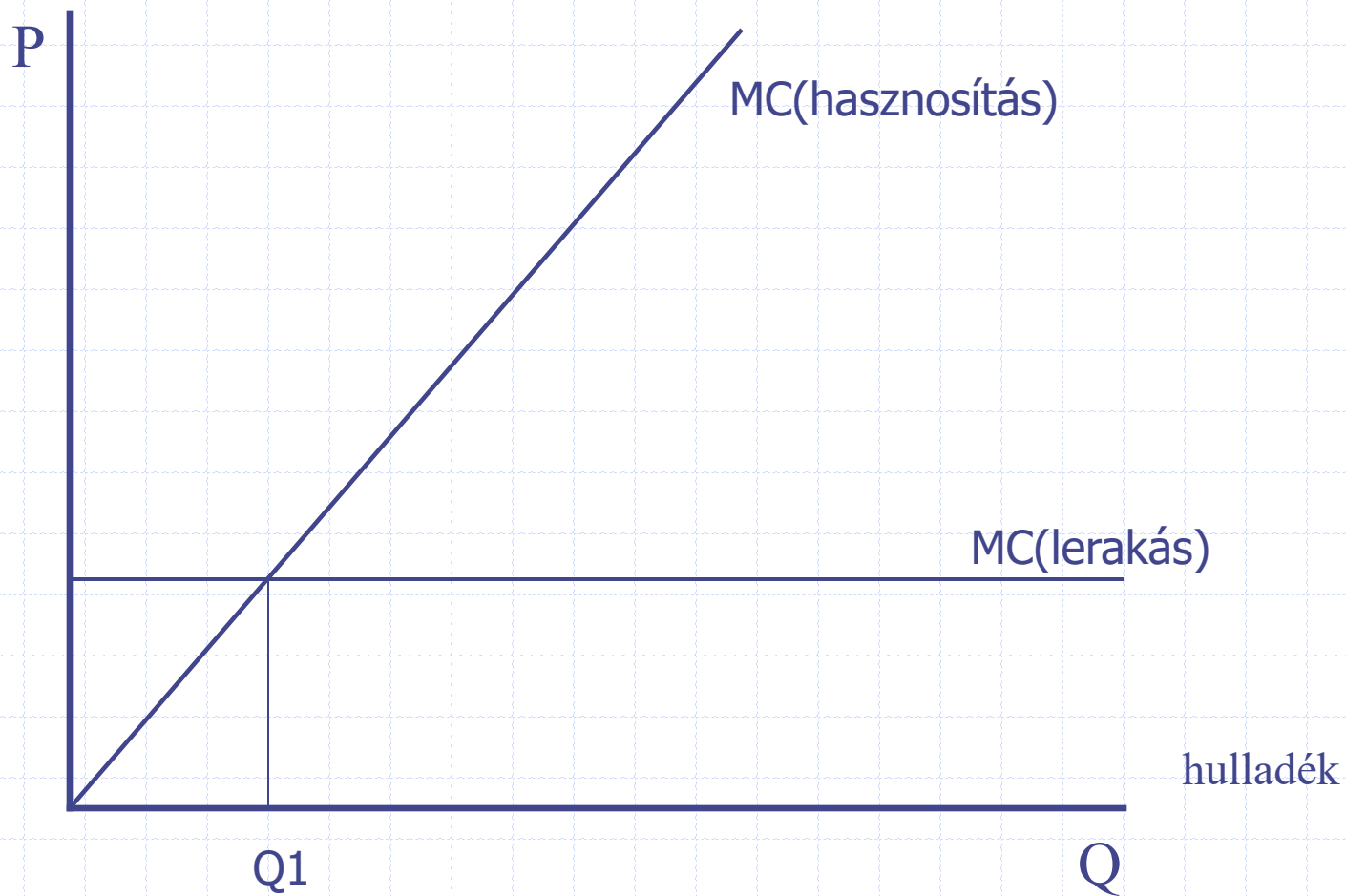
- Letéti díj
- Kötelező környezeti felelősségbiztosítás
- Megfelelő lerakók építésének támogatása (szubvenció)

# A rendezett lerakás mennyiségi szabályozása

- Lerakási díj (*landfill tax*): a lerakóba érkező hulladékok megadóztatása
- Szolgáltatási díj (hulladékszállítási díj)
- Határértékek egyes frakciók maximális arányára (EU biohulladék szabályozása)

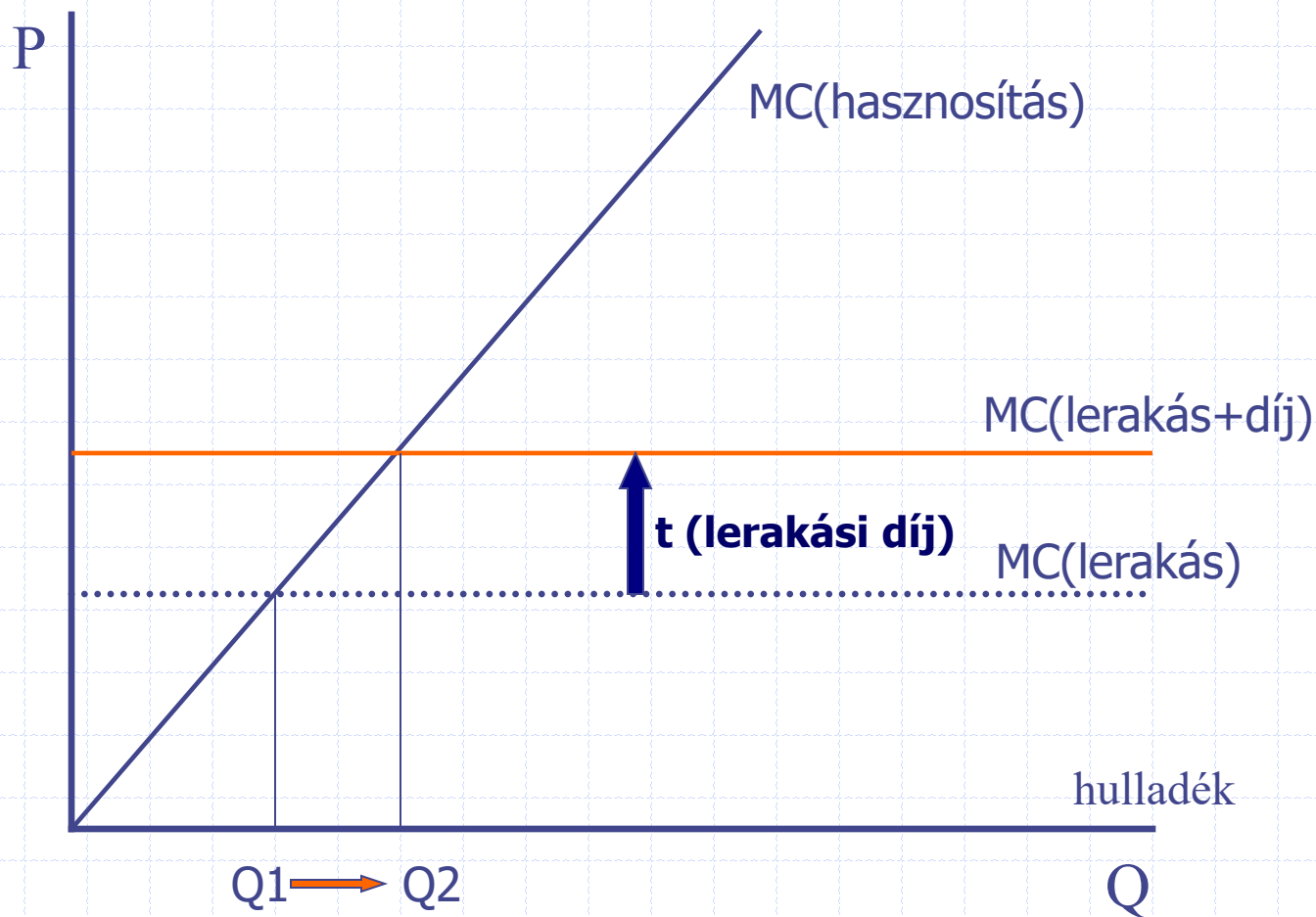
# A lerakási díj működési elve

## 1: a díj bevezetése előtti helyzet



# A lerakási díj működési elve

## 2: a díj bevezetése utáni helyzet



# A hulladékégetés minőségi szabályozása 1.

Közvetlen előírások:

- Az égető technológiájára vonatkozó előírások
- Kibocsátási határértékek
- Engedélyezési eljárás / Környezeti hatásvizsgálat

# A hulladékégetés minőségi szabályozása 2.

Gazdasági ösztönzők:

- A kibocsátásra kivetett emissziós díj
- Megfelelő égetők létesítésének támogatása (szubvenció)
- Letéti díj
- Kötelező környezeti felelősségbiztosítás

# A hulladékégetés mennyiségi szabályozása

- Égetési díj: az égetőbe érkező hulladékok megadóztatása
- Szolgáltatási díj (hulladékszállítási díj)



# Az újrahasznosítás szabályozása

- Újrahasznosítási hányad előírása
- Újrahasznosító beruházások adókedvezménye
- Az újrahasznosítási eljárások támogatása (szubvenció)
- Termékdíj
- Természeti erőforrások járadéka

# Megelőzés szabályozása

- Hulladék-kibocsátási díj
- A hulladékártalmatlanításra kivetett díj
- Termékdíj
- Hulladékszegény-technológiák támogatása
- Szabványok / Technológiai előírások

# Egyéb szabályok

- Speciális hulladékok (veszélyes, nukleáris) különös szabályai
- A hulladékszállítási díj szabályozása
- Regionális lerakókra vonatkozó szabályok